

Nr 353.

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1928.

Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1928.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar angående pensioner och understöd, att utgå av affärsdrivande verks medel.

(Bankoutskottets utlåtande nr 31.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande pensioner och understöd, att utgå av affärsdrivande verks medel.

1:o.

I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1928 dagtecknad proposition nr 140 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att maskinmästaren vid centralposthuset i Stockholm *August Emil Kjerrström* må från och med dagen näst efter den, då han frånträder sin befattning i postverkets tjänst, under sin återstående livstid åtnjuta ett årligt understöd av 2,280 kronor, att utgå av postmedel.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

2:o.

I punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre postföraren *Gustav Andersson Thrygstad* må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 300 kronor, att utgå av postmedel.

Av utredningen i ärendet framgår, att Thrygstad icke varit anställd såsom lantbrevbärare utan endast haft att i egenskap av postföringsentre-

prenör befordra slutna poster från en postanstalt till en annan. Enligt gällande bestämmelser är han, såsom generalpoststyrelsen i ärendet också framhållit, icke berättigad till understöd.

Av vad generalpoststyrelsen anfört framgår vidare, att riksdagen hittills endast i ett fåtal fall, huvudsakligen där särskilda omständigheter ansetts böra föranleda därtill, medgivit understöd åt postförare. En dylik försiktighet med beviljande av förmåner utav förevarande art synes riksdagen påkallad såväl i och för sig, med hänsyn till postförarnas anställningsform och arten av dem åliggande arbete, som även i betraktande av de ekonomiska konsekvenser för postverket, till vilka ett motsatt förfaringsätt skulle kunna leda. Riksdagen anser sig i detta sammanhang böra omnämna att, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, antalet postförare i slutet av mars 1928 uppgick till ej mindre än 737.

Vid den granskning, riksdagen underkastat den här föreliggande framställningen, har riksdagen icke kunnat finna sådana omständigheter föreliggande, som böra mot generalpoststyrelsens avstyrkande föranleda till beviljande av understöd. Den tidrymd, varunder Thrygstad enligt kontrakt med postverket ombesörjt postföring, omfattar endast 19 år och är alltså jämförelsevis kort; att vid bedömning av understödsfrågan medräkna även tid, varunder han i andra entreprenörers tjänst verkställt postföring, synes riksdagen icke berättigat. Postföringen torde ej heller kunna anses hava utgjort Thrygstads egentliga inkomstkälla utan har utövats vid sidan av verksamhet som jordbrukare. Vad slutligen angår den i ärendet berörda frågan, huruvida Thrygstad under arbete med postföringen ådragit sig den sjukdom, varav han numera lider, synes på denna punkt icke föreliggande tillfyllestgörande utredning; det åberopade läkarintyget ingår icke på frågan om sjukdomens uppkomst.

På grund av vad nu anförts har riksdagen ansett sig böra avslå Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

3:o.

Uti punkten 3 av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att *Knut Emanuel Nikolaus Anderson* må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid av postmedel åtnjuta ett årligt understöd av 200 kronor, dock utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

Med hänsyn till i ärendet åberopade billighetsskäl har riksdagen, om ock med tväkan, funnit sig böra medgiva, att ett årligt understöd till det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet beviljas Anderson.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

4:o.

Uti punkten 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. förste postiljonen *Johannes Andersson Almén* må, utöver den honom såsom förste postiljon tillkommande tjänstepension och det honom av riksdagen förut tillerkända understöd å 300 kronor för år, från och med den 1 november 1927 åtnjuta en särskild tilläggspension av 240 kronor för år.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

5:o.

Under punkten 5 av förevarande proposition föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att till städerskorna *Klara Matilda Stahre*, född Appelqvist, *Erkers Brita Sundqvist*, född Mattsdotter, och *Anna Bengtsson*, född Petersson, må av postmedel utbetalas understöd med följande årliga belopp nämligen, till Stahre 600 kronor, till Sundqvist 756 kronor och till Bengtsson 420 kronor, att under deras återstående livstid utgå, till Stahre och Sundqvist från och med dagen näst efter den, då vederbörande frånträder sin befattning i postverkets tjänst, och till Bengtsson från och med den 1 maj 1927.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, som i stort sett överensstämmer med vad riksdagen tidigare i liknande fall medgivit, finner riksdagen icke anledning till erinran.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

6:o.

Under punkten 6 av förevarande proposition nr 140 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att *Ida Clara Maria Hahr* må från och med den 1 juli 1927 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 972 kronor, att utgå av trafikmedel.

Riksdagen, som icke haft något att invända mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

7:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 105) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att förra städerskan vid statens järnvägars överliggningshus i Nässjö, *Beda Elisabet Linderman*, må från och med den 1 oktober 1927 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,020 kronor, att utgå av statens järnvägars trafikmedel».

Med hänsyn till föreliggande omständigheter har riksdagen funnit billigheten bjuda, att städerskan Linderman av statsmedel beredes pension under sin återstående livstid. Den omständigheten, att hennes anställningstid är jämförelsevis kort och att hon, såsom järnvägsstyrelsen i avgivet utlåtande anfört, härvidlag ej ens uppfyller gällande villkor för erhållande av gratifikation vid avgång ur statens järnvägars tjänst, synes riksdagen icke böra tillmätas avgörande betydelse, då hon på grund av sjukdom nödgats lämna sin anställning. Det föreliggande fallet synes i stället, såsom i motionen antytts, närmast vara att jämföra med fall, då ordinarie befattningshavare på grund av sjukdom måste avgå före uppnådd pensionsålder, varvid han oberoende av tjänstårens antal erhåller viss minimipension.

Vad angår frågan om pensionens storlek, har förmånens belopp lämpligen syntts böra avvägas i viss anslutning till de regler, som gälla beträffande sjukpension åt ordinarie befattningshavare. För beräkning av lämpligt pensionsunderlag möta givetvis vissa svårigheter med hänsyn till att, enligt vad i motionen omförmälts, en del av Lindermans avlöning använts till ersättning åt arbetsbiträde och lönen alltså ej i sin helhet kan anses utgöra gottgörelse för eget arbete. I anslutning till vad som beslutits beträffande det under punkten 5 i det föregående behandlade ärendet om understöd åt städerskan hos postverket Erkers Brita Sundqvist — vilket fall i fråga om arbetets omfattning och avlöningsförmåner synes likartat med det här avhandlade — har riksdagen emellertid ansett sig kunna såsom skäligt utgå från ett pensionsunderlag av 756 kronor. Med beräkning att pensionen enligt vad nyss anförts i detta fall bör motsvara omkring 75 procent av pensionsunderlaget har riksdagen funnit sig böra bevilja ett pensionsbelopp av 564 kronor.

Pensionen har anvisats av trafikmedel, att utgå från och med den 1 oktober 1927, då Linderman avgått från sin anställning.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra städerskan vid statens järnvägars överliggningshus i Nässjö Beda Elisabet Linderman må från och med den 1 oktober 1927 under sin återstående livstid av trafikmedel uppbära en årlig pension av 564 kronor.

8:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 20) har hemställts, »att riksdagen ville bevilja f. d. extra kronojägaren *Sven Edvard Malmström* en pension av 500 kronor eller det belopp, riksdagen eljest kan finna skäligt, att utgå från och med den 1 juli innevarande år».

Såsom framgår av utredningen i ärendet, har frågan om pension åt Malmström redan år 1923 varit föremål för prövning av Eders Kungl. Maj:t. Att Malmström därvid icke ansetts kunna beredas pension eller därmed jämförligt understöd, synes — att döma av de avgivna utlåtanden

dena i då föreliggande ärende — närmast hava berott på att det icke blivit genom läkares intyg styrkt, att Malmström vore för framtiden oförmögen till tjänstgöring.

Med hänsyn till vad numera blivit upplyst i fråga om Malmströms sjukdom samt rörande hans anställningsförhållanden i domänverkets tjänst har riksdagen ansett sig böra medgiva, att en årlig pension av statsmedel beviljas honom under hans återstående livstid. Mot vad i motionen föreslagits i sådant hänseende har riksdagen ej funnit anledning till annan erinran än att beloppet synt, såsom statskontoret i avgivet utlåtande ifrågasatt, böra jämkas till 504 kronor. Pensionen har, på sätt domänstyrelsen i jämväl avgivet utlåtande föreslagit, anvisats att utgå från statens domäners fond.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre extra kronojägaren Sven Edvard Malmström må från och med den 1 juli 1928 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 504 kronor, att utgå från statens domäners fond.

9:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:106) har föreslagits, »att riksdagen måtte besluta, att bokhållaren *Arvid Herman Manfred Wallqvist* i Mariestad, anställd vid skogsstatsexpeditionen i västra distriktet, må från och med den 1 januari 1929 eller om han dessförinnan avgår från och med månaden näst efter den, vari han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,380 kronor, att utgå av statens domäners fond».

Även riksdagen finner det vara billigt, att Wallqvist efter avgång ur domänverkets tjänst tillerkännes pension under sin återstående livstid. Vad angår storleken av denna förmån har riksdagen ansett sig icke kunna bevilja högre belopp än det, som domänstyrelsen i avgivet utlåtande ifrågasatt, eller 804 kronor. Berörda belopp, vilket synt böra utgå från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten äger rum, har på sätt domänstyrelsen föreslagit anvisats från statens domäners fond.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att kontorsbiträdet vid överjägmästarexpeditionen i västra distriktet *Arvid Herman Manfred Wallqvist* må från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära en årlig penson av 804 kronor, att utgå från statens domäners fond.

Stockholm den 1 juni 1928.

Med undersåtlig vördnad.